

Jméno cestovatele / cestovatelky

Narodit se jako Marie Walburga by znamenalo:

- Být jedinou dcerou slavného polního maršála a nositelkou jména Harrach/ová.
- Vědět, že kořeny rodiny z otcovy strany sahají do 14. století.
- Tvoje babička by byla Eleonora z Lichtensteinu, z jedné z nejstarších evropských šlechtických rodin s ohromným majetkem.
- Být příslušnicí jedné z nejvýznamnějších šlechtických rodin v Habsburské monarchii.
- Mezi Tvými příbuznými by byli arcibiskupové a kardinálové, diplomaté, vojáci a místokrálové.
- Tvůj dědeček by vyženil panství v Kuníně a spolu s babičkou by tam nechali postavit jeden z nejkrásnějších barokních zámků na Moravě.
- Nastěhovat se do zámku ve svých 18 letech a založit tam jednu z nejpozoruhodnějších škol v Evropě té doby.

Není to tak dávno, kdy můj zámek vypadal takhle. Všechno, co zde od teď uvidíš, vzniklo péčí obce Kunín a kastelána Jaroslava Zezulčíka, který mne doslova vypátral v různých koutech světa. Musíme se proto postarat, aby jednou bylo možné vypátrat i Tebe a Tvou stopu, kterou jsi tady po sobě zanechal/a. Doufám, že bude úhledná!

Mám pro Tebe úkoly – uvnitř zámku i v jeho okolí. A také na doma. Tak si všeho pozorně všiměj, ať Ti nic neunikne!

úkol

na místě

Při prohlídce zámku si dobře prohlédni osobní předměty, které jsou zde vystavené. Jedním z nejdůležitějších je osobní pečetidlo. Je na něm rodový znak Harrachů.

RODOVÝ ZNAK / PEČETIDLO

Rodový znak byl odvozen z erbu a ve zjednodušené podobě byl vyryt na osobním pečetidle, nebo pečetním prstenu, kterým odesílatel pečtil dopisy.

PEČETIDLO

Ve zjednodušené podobě je pečeť předchůdcem razítka. V zámecké expozici je vystaveno kovové osobní pečetidlo Marie Walburgy. Bylo oboustranné a dalo se složit do speciální krabičky. Z jedné strany je rodový znak Harrachů a z druhé osobní iniciály Walburgy.

úkol

v expozici

Dobře si v expozici prohlédni hraběnčino pečetidlo. Můžeš požádat průvodce, aby Ti jej ukázal. Potom si ale ještě dobře prohlédni erb na fasádě zámku, ze kterého je rodový znak na pečetidle odvozen.

Prohlédni si také vystavené hmičky. Je vzácné, že se dochovaly takřka všechny – a nerozbité.

Všimni si a prohlédni!

SVATEBNÍ SERVIS

Marie Walburga věnovala svatební porcelánový servis jako dar své adoptivní dceři a jejímu muži, kteří byli žáky její školy. Jejich syna Fridricha Emila Schindlera učinila svým univerzálním dědicem. Na servise se objevují věrohodné siluety novomanželů svázané modrou stužkou se svou matkou, hraběnkou Walburgou. O identické podobě hraběnky svědčí i fakt, že jde zde vyobrazena s krátkými vlasy, které v té době nosila kvůli nemoci. Souprava byla vyrobena na zakázku v počtu 3 hmečků a 3 podšálků, jako tzv. přátelská souprava, kde majitel má na svém šálku vyobrazeny zbývající 2 osoby.

Máte doma něco podobně vzácného, co se možná zachová ve Vaší rodině i po staletích? Něco, co je pro vás cenné? Až budeš mít chvíli, zamysli se nad tím a popovídej si o tom s rodiči. Pokud takové předměty máte, můžeš si je vyfotit a vytisknout, nebo nakreslit sem. Můžeš také popsat jejich příběh a to, při jaké příležitosti se dostaly do Vaší rodiny.

ROZVRH

	pondělí	úterý	středa	čtvrtek	pátek	sobota
5-6 hodin	číslové a mírové poměry	jazykové cvičení	číslové a mírové poměry	jazykové cvičení	číslové a mírové poměry	číslové a mírové poměry
6-7 hodin	náboženství	náboženství	náboženství	náboženství	náboženství	náboženství
7-8 hodin	německé články	německé články	francouzský jazyk	německé články	německé články	francouzský jazyk
8-9 hodin	německé články	německé články	náboženská čtení	německé články	německé články	francouzský jazyk
9-10 hodin	hudba	hudba	hudba	hudba	hudba	hudba
10-11 hodin	náboženská čtení	náboženská čtení	hudba	náboženská čtení	náboženská čtení	náboženská čtení
11-12 hodin	kreslení	počty	kreslení	počty	kreslení	počty
12-13 hodin	oběd a úklid	oběd a úklid	oběd a úklid	oběd a úklid	oběd a úklid	oběd a úklid
13-14 hodin	klavír	klavír	klavír	klavír	klavír	klavír
14-15 hodin	krásnopis	kreslení	krásnopis	kreslení	krásnopis	kreslení
15-16 hodin	přírodopis	přírodopis	přírodopis	přírodopis	přírodopis	přírodopis
16-17 hodin	zpěv	zpěv	francouzský jazyk	zpěv	zpěv	hudba
17-18 hodin	německý sloh	francouzský jazyk	německý sloh	německý sloh	francouzský jazyk	hudba
18-19 hodin	světové dějiny	zeměpis	zeměpis	světové dějiny	zeměpis	zeměpis

Týdenní rozvrh výuky 2. třídy chlapců na kunínském výchovném ústavu z roku 1806

Všimni si a prohlédni!

Takhle vypadal rozvrh hodin v roce 1806 pro žáky 2. ročníku kunínské školy. Tehdy navštěvoval kunínskou školu i budoucí historik František Palacký, který na Tebe teď shlíží ze školních učebnic a z každé tisícikoruny.

Když se tak na rozvrh Filantropina podíváš, zkus si představit, že by sis mohl/a naplánovat svou ideální školu. Jaké by v ní byly předměty?

Můžeš popustit uzdu fantazii a představit si cokoliv. Pod jedinou podmínkou – musí to být od 5 hodin ráno do 7 hodin do večera! A schválně, co myslíš, bude ta Tvoje škola moderní ještě za víc než za 150 let???

	pondělí	úterý	středa	čtvrtek	pátek	sobota
5 - 6 hodin						
6 - 7 hodin						
7 - 8 hodin						
8 - 9 hodin						
9 - 10 hodin						
10 - 11 hodin						
11 - 12 hodin						
12 - 13 hodin						
13 - 14 hodin						
14 - 15 hodin						
15 - 16 hodin						
16 - 17 hodin						
17 - 18 hodin						
18 - 19 hodin						

Marie Walburga založila vzdělávací ústav Filantropinum, který byl na svou dobu nesmírně moderní. Do školy mohli chodit jak chlapci, tak dívky, a to i z nemajetných rodin a různého vyznání. V té době to bylo něco mimořádného. V době, kdy Walburga otevřela svou školu prvním žákům a žačkám, nebyla školní docházka vůbec povinná a dětem na panství či sirotkům se takřka nikdo nevěnoval. Její žáci se učili v přírodě, hráli hry v parku, otužovali se. Marie Walburga dbala na zdravé stravování a dokonce s dětmi chodila na výlety a stanovala pod širým nebem.

A teď už trochu pohybu! Toho bylo v téhle škole dost a dost, tak alou do schodů!

Barokní schodiště, navržené architektem Lucasem von Hildebrandtem, je původní a vede k unikátním kouřovým komínům.

Spočítáš, kolik schodů k ním vede? Zapiš si číslo:

.....

A zkontroluj si na cedulce vedle vchodu na půdu, jestli jsi počítal/a správně!

A když už jsi v tom pohybu... až vyjdeš ven,

pokud oběhneš celý zámek kolem dokola, určitě nad nějakým vchodem objevíš erb. Není to tak snadné, jak se zdá. Našel/našla jsi? Výborně! Zapiš si, kde jsi ho našel/a:

.....
.....

To, co vidíš, je takzvaný alianční erb, který označuje spojení dvou manželů. Později Ti poradím, jak si doma vytvořit vlastní erb, zatím si ho dobře prohlédni.

Alianční erb na fasádě kunínského zámku označuje spojení dvou rodů prarodičů Marie Walburgy – rodu Harrachů a Lichtensteinů. Hrabě Bedřich August Harrach a princezna Marie Eleonora z Liechenteinu byli prvními majiteli zámku, který nechali vystavět na místě předchozí tvrze. Erb se nachází nad původním vchodem do zámku, který byl směrem k současné hlavní cestě.

PANSTVÍ KUNÍN

Půvabný popis zámecké zahrady v Kuníně se dochoval v dopise Roziny Gebauerové, žačky zámecké školy, který napsala své přítelkyni v roce 1806. Chtěla ji přilákat, aby přijela také studovat na zdejší zámeckou školu.

“Zahrada je prostá a krásná a je rozdělena do dvou částí, na stromovou a anglickou zahradu, anglická je protkána několika pískovými chodníky a podél šíře je opatřena alejí různých stromů. Na jednom prostranství stojí trojúhelník z jedlí, na dalším ovál z topolů. To je malý popis naší stromové a anglické zahrady. Vedle toho je zde také květná zahrada, ve které je také ještě mnoho krásných věcí a září květiny všech druhů.”

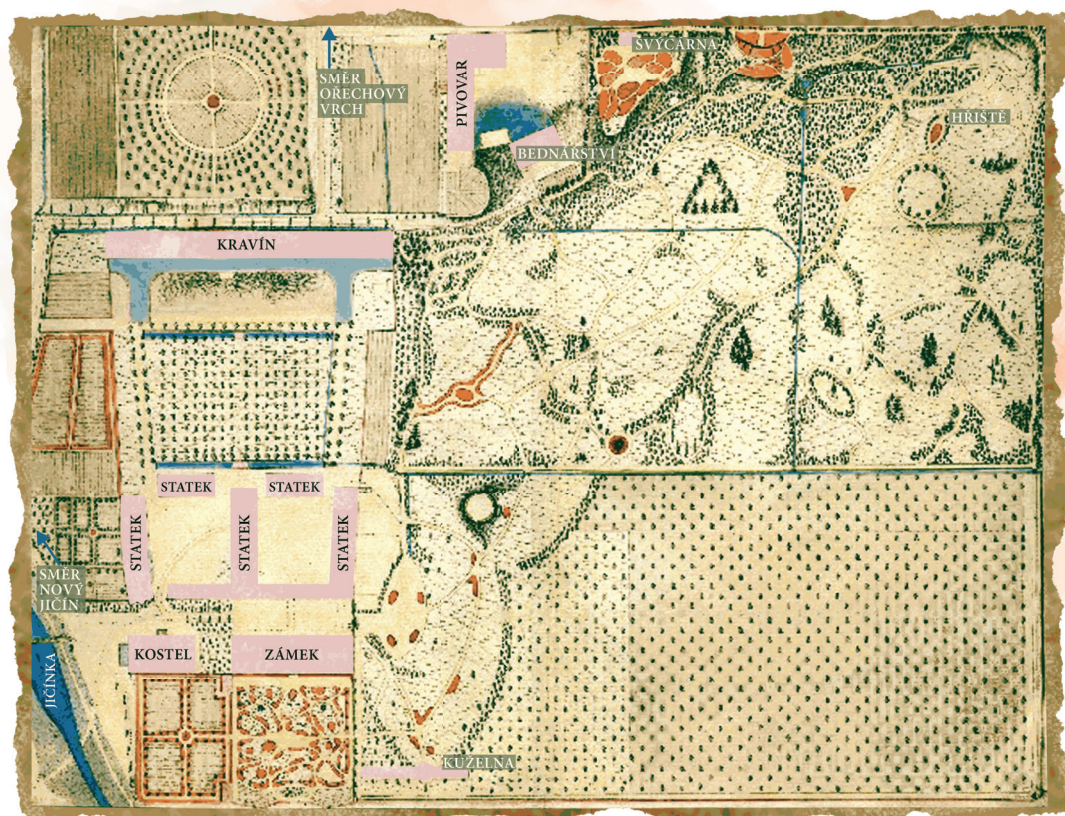

Součástí parku byly také strouhy a vodoteče, vedené v hlavních osách parku, zámecká kuželna v parteru zámku nebo Švýcarský dům v severozápadním rohu zahrady. V těchto částech parku se odehrávaly hry dětí ze zámecké školy a také gymnastika, která byla na mém vzdělávacím ústavu zavedena patrně vůbec poprvé v rámci rakouských zemí. V severní části parku byla ovocná zahrada. Studium odrůd a šlechtění ovocných stromů byly součástí školní výuky.

Všimni si
a prohlédni!

Dnešní park už bohužel ten z mých časů připomíná jen málo. Můžeš si jej ale s mapkou projít a zkusit si ho představit. Když budeš chtít, můžeš svou představu také někdy namalovat.

A teď Tě provedu tím, jak si vytvořit své vlastní panství. Budeš mít svůj erb/znak, rodokmen, podpis s iniciálami a také mapu svého panství. Pokud budeš chtít, můžeš přidat i drahocenné předměty, které vlastníš Ty nebo Tvá rodina.

Rodovým znakem – erbem rodu Harrachů, který Walburga zdělila po svém otci, jsou dodnes 3 pštrosí péra, vetknutá do zlatého jablka. Podle legendy je do svého znaku získal její předek, který se vyznamenal v boji u italského města Crema v roce 1160. Z bohaté výzdoby na přilbě mu po boji zbyla pouze tato 3 péra, která mu císař propůjčil do znaku. Slovo erb má původ v německém „das Erbe“, které označovalo dědictví. Jedná se o symboliku, která označovala zděděné tituly, panství i šlechtický stav.

Možná nevíš, že osobní nebo rodinný občanský znak můžeš mít i Ty nebo Tvoje rodina.

Více se o tom dozvíš zde:

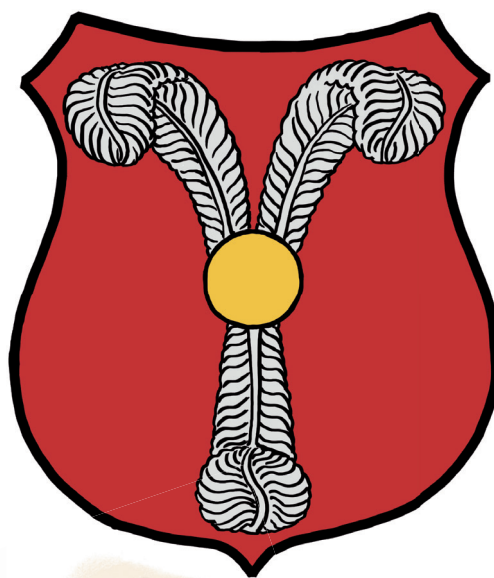
https://www.idnes.cz/brno/zpravy/rozhovor-heraldik-zdenek-kubik.A160628_2256417_brno-zpravy_krut

<https://www.novinky.cz/zena/styl/clanek/nemusite-byt-slechticem-abyste-meli-svuj-vlastni-erb-297977>

Toto je hlavní erb Harrachů:

Erbly označovaly vchod, podobně jako je tomu u domovních znamení. Odtud pochází označování domovních zvonků jménem.

Pokud si budeš chtít vytvořit svůj znak, můžeš se zamyslet nad tím, co by měl vyjadřovat, co o Tobě bude vypovídat. Můžeš do něj umístit něco, co je spojeno s Tvými koníčky, oblíbenými rostlinami, zvířaty nebo předměty, nějaký symbol nebo něco, co připomíná Tvůj významný skutek, kterým ses nesmazatelně zapsal/a do života rodiny.

Ted' si můžeš vytvořit dle návodu své pečetidlo, kam můžeš umístit motiv z erbu, anebo zdobné iniciály svého jména. Pokud se Ti povede, třeba Ti z něj rodiče jako dárek nechají vyrobit Tvoje osobní razítko.

Návod na vytvoření razítka

Svoje razítko si můžeš vyrobit z obyčejné brambory. Bramboru nejdříve rozkrojíš na poloviny. Potom do rovné plochy zatlačíš vykrajovátko (na cukroví). Pak už jen nožkem odkrojíš zbytky brambory kolem formičky. Odstraníš vykrajovátko a je hotovo.

Také můžeš razítko vyrobit ze školní gumy. Motiv se však musí do podkladu vyřezat. Můžeš si ale vytvořit libovolný motiv. Pro výrobu razítka ze školní gumy budeš potřebovat gumu, tužku a nožik. Nejdříve si na gumu nakreslíš svůj obrázek, nebo tvar. Následně vezmeš nožik a tento motiv podle předlohy vyřežeš.

Třetí možností je razítko z pěny, nebo pěnového papíru, ze kterého vystřihneš obrázek či tvar, který chceš mít na razítku. Nalepíš ho na předmět, který se dobře drží v ruce (například korková zátka), necháš úplně zaschnout a můžeš razítkovat.

DOPIS

Všechny postavy, se kterými se v průběhu svého cestování po Severní Moravě seznámíš, psaly dopisy. V době, kdy nebyl telefon, si mezi sebou lidé vyměňovali někdy stovky dopisů. Dnes se místo toho domlouváte emaily, SMS zprávami, ručně se už píše jen ve škole. Psaní dopisů je už vlastně skoro zapomenuté umění.

Napiš o tomto výletu dopis někomu, kdo Ti je milý. Nezapomeň na pravidla psaní dopisů – uvést vlevo nahoře datum, oslovit adresáta a začít pozdravem, napsat svoje sdělení a podepsat se.

Můžeš využít tuto nápovědu anebo napsat dopis svůj vlastní:
Když jsem se poprvé podíval na zámek v Kuníně, tak mě napadlo...
Počasí bylo opravdu..., moc se mi líbilo..., přál/a bych si...

Pokud dopis napíšeš někomu, komu bys jej rád/a poslal/a, můžeš to udělat a použít při tom svoje pečetidlo na zadní stranu obálky!

S psaním dopisů souvisí rukopis. Bohužel se nám nezachoval žádný z dopisů, na který Walburga dávala své pečeti, víme však jak vypadal její podpis. Vedle podpisu je také pečeť Walburgy obtištěna do červeného vosku.

Místo pro tvůj podpis:

Jestli ještě nemáš svůj osobitý podpis, můžeš jej teď začít trénovat. Pokud budeš jednou rozdávat autogramy, bude se Ti hodit!

RODOKMEN

A teď ještě potřebuješ rodokmen, ale ten už možná máš ze školy. Pokud ano, tak si jej můžeš přenést do tohoto deníku. Pokud ne, vytvoř si svůj rodokmen. Zeptej se svých rodičů či prarodičů a doplň své předky s daty narození a úmrtí do svého stromu života. Můžeš si k nim doplnit také jejich fotku, nebo vlastní kresbu jejich portrétu, či předmět (symbol), který je podle tebe nejlépe vystihuje, charakterizuje. Můžeš si k nim také doplnit, jaké mají, nebo měli povolání. Pro inspiraci, takhle vypadal ten hraběčin:

Místo pro Tvůj rodokmen je na přebalu deníků.

Detailní rodokmen Waldburgy můžeš nalézt zde:

<https://www.muzeumnj.cz/zamek-kunin/zivot-na-zamku/majitele-zamku/marie-walburga-hrabenka-z-waldburg-zeilu/>

A teď to hlavní! Toto je prostor pro mapu Tvého panství. Co tvoří Tvůj svět? Do mého jsi zavítal, tak teď mi představ ten svůj. Co tam patří? Tvůj pokoj? Zahrada, nebo hřiště? Tvoje třída? Prázdninový dům? Tvoje řeka? Nebo oblíbené místo? Milované předměty? Všechno to umísti na mapu svého panství a popiš, zakresli, vlep...

A pamatuj si, já neznámkuji! Užij si to! Je to Tvoje panství, kterému panuješ, nemusíš se z ničeho zpovídat. Klidně to zapečet'

